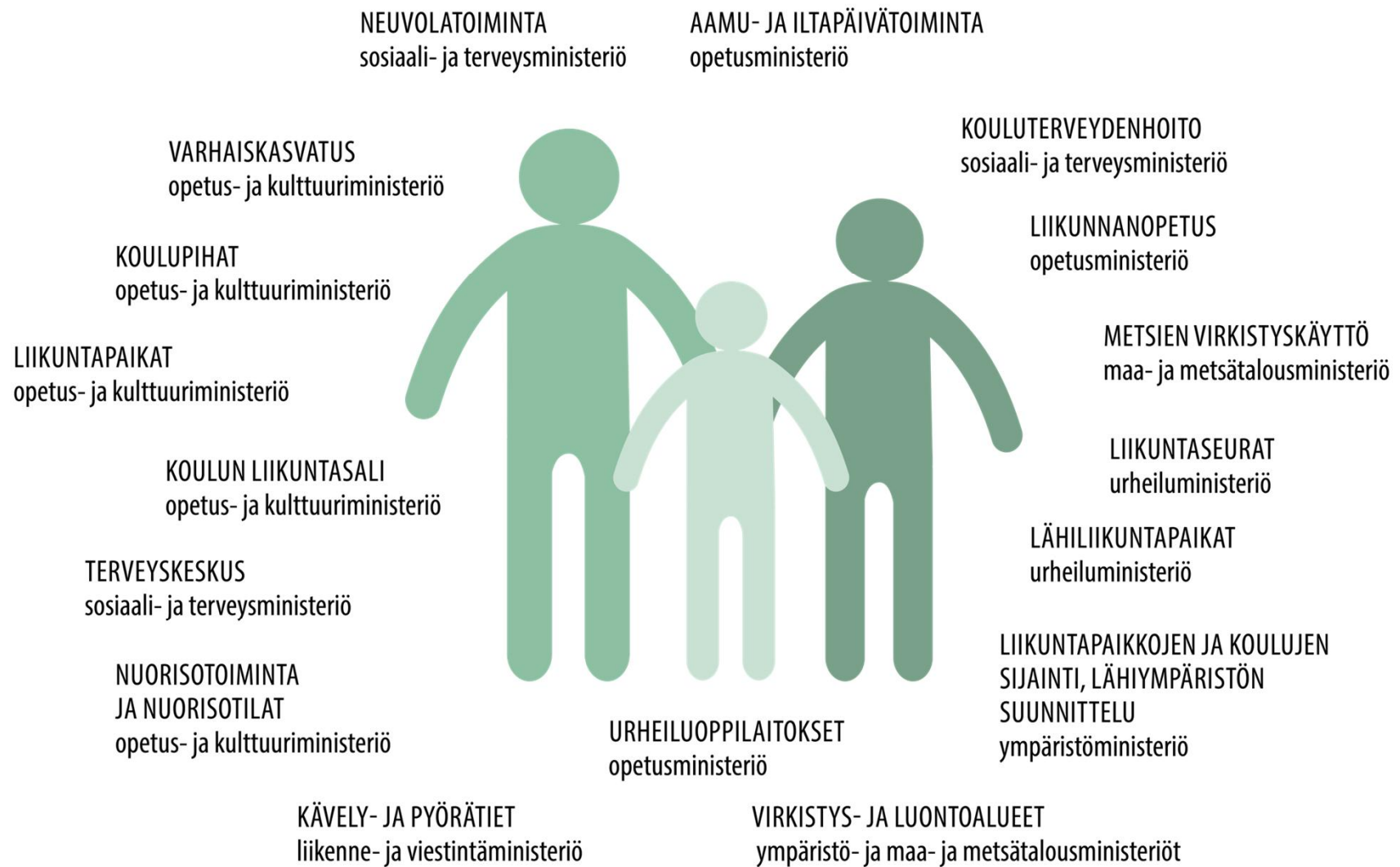

Valtion roolin ja ohjauskeinojen selkeyttäminen
suomalaisessa liikunta- ja urheilukulttuurissa

TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Työryhmän jäsen, kansanedustaja **Ville Skinnari**

TYÖRYHMÄN ESITYS 1: Hallitus valmistele eduskunnalle liikuntapoliittisen selonteon, joka perustuu ajantasaiseen tutkimustietoon liikunnan ja urheilun yhteiskunnallisesta merkityksestä. Selonteossa linjataan valtionhallinnon keskeiset liikuntapoliittiset tavoitteet, toimenpiteet ja resurssikehitys tulevien vuosien ratkaisuille. Selonteon lähtökohdaksi tulee asettaa valtionhallinnon eri toimialojen ohjauskeinojen yhteensovittaminen liikunnan ja urheilun alueella. Selonteko tulee hyväksyä parlamentaarisesti.

TYÖRYHMÄN ESITYS 2: Valtionhallinnon ohjauspolitiikan jatkuvan kehittämisen turvaamiseksi valtionhallintoon tulee asettaa toimivallaltaan hallinnonalarajat ylittävä toimielin. Siksi sen tulee olla valtioneuvoston asettama ja johtama.

TYÖRYHMÄN ESITYS 3: Liikunnan edistämisen tulee olla kiinteä osa kansallista, alueellista ja paikallista hyvinvointi- ja terveyspolitiikkaa myös resursoinnin osalta. Työryhmä esittää, että sote-uudistuksessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kohdennettava lisäosuus kasvatetaan 1 prosentista 3 prosenttiin.

TYÖRYHMÄN ESITYS 4: Valtionavustusten myöntämisessä, seurannassa ja valvonnassa tulee painottaa avustetun toiminnan tuloksellisuutta. Avustuksensaajia tulee palkita onnistuneesta ja tuloksekkaasta toiminnasta. Valtionavustusjärjestelmä tulee digitalisoida kokonaisuudessaan.

TYÖRYHMÄN ESITYS 5: Työryhmä esittää, että liikuntalakia muutetaan siten, että liikuntajärjestöt ja niiden valtionavustusten arviointi voidaan tehdä kahdessa pääryhmässä: (1) varsinaiset urheilujärjestöt (KOK:n tunnustamat lajit, joilla on merkittävää kansainvälistä kilpailutoimintaa) (2) liikunta- (liikuntaa edistävät) järjestöt (muut liikuntaa edistävät järjestöt, joiden pääasiallinen toimintamuoto on liikunta). Molemmille ryhmille luodaan erilliset, selkeät, konkreettiset ja läpinäkyvät arviointikriteerit.

TYÖRYHMÄN ESITYS 6: Työryhmä esittää, että ministeriö vähentää käytettävien arviointikriteereiden määrää olennaisesti nykyisestä. Liikuntajärjestöjen toiminnan laajuus, laatu ja yhteiskunnallisen vaikuttavuus arvioidaan jatkossa vain sellaisten keskeisten muuttujien avulla, jotka ovat konkreettisia ja mitattavissa. Luodaan avustus-kriteereiden keskinäiselle painotukselle selkeät ja helposti ymmärrettävät periaatteet. Informoidaan hakijoita kriteereiden käyttötavasta avustusvalmistelun yhteydessä.

TYÖRYHMÄN ESITYS 7: Työryhmä esittää, että ministeriö siirtyy järjestöavustusten arvioinnin osalta kolme- tai nelivuotiseen sykliin, jossa toiminnan laajamittainen arviointi ja avustustason määrittäminen suoritetaan vain kerran syklin aikana. Tässä arvioinnissa määritetään kunkin järjestön valtionavustuksen perustaso koko syklin ajaksi. Muina vuosina avustushaun yhteydessä voidaan huomioida vain järjestöjen toiminnan merkittävät ja oleelliset muutokset.

TYÖRYHMÄN ESITYS 8: Työryhmä esittää, että valtionavustuksen hakijan tulee jatkossa vastata siitä, että avustushakemuksessa voidaan esittää luotettavaa tietoa toiminnan laajuudesta, laadusta ja vaikuttavuudesta, hakukriteereiden edellyttämässä muodossa. Avustusvalmisteluissa siirrytään kattavasti sähköisten tietojärjestelmien käyttöön. Ministeriössä tehostetaan avustettavan toiminnan sisällöllisen ja taloudellisen valvonnan yhteistyötä ja samanaikaisuutta.

TYÖRYHMÄN ESITYS 9: Työryhmä esittää, että ministeriö vähentää järjestötoiminnassa jaettavien erityisavustusten määrää olennaisesti, huomioimalla kunkin järjestön erilliset hankkeet aiempaa paremmin ja pitkäjänteisemmin liikuntajärjestöjen yleisavustusvalmistelun yhteydessä. Informoidaan hakijoita nykyistä paremmin erityisavustusten yleisistä ehdoista ja päätöksiin kirjattavista käyttöehdoista ja rajoituksista.

TYÖRYHMÄN ESITYS 10: Käynnistetään kuntien valtionosuusjärjestelmän kokonaisvaltainen uudistaminen opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön ja valtion liikuntaneuvoston johdolla. Rahoitusjärjestelmän uudistuksella tulee tähdätä kaikkien hallinnonalojen resurssiohjausmuotojen selkeyttämiseen liikunnan edistämässä huomioiden myös sote-uudistuksen uudet rahoitusinstrumentit hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Rahoituksen myöntämisen yleisperiaatteena tulee olla kunnan toiminnan tulokset ja vaikuttavuus liikuntalaissa määritellyillä tehtävänäalueilla, joita ovat mm. liikuntapalveluiden järjestäminen eri väestöryhmille, liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja rakentaminen sekä kansalaistoiminnan tukeminen. Valtionosuuden tulisi palkita kuntaa asukkaiden liikuntakäyttäytymisessä, fyysisessä toimintakyvyssä ja osallisuudessa tapahtuvasta positiivisesta muutoksesta, jota kunta on onnistunut omilla toimillaan aikaansaamaan.

TYÖRYHMÄN ESITYS 11: Työryhmä esittää, että ministeriö pyytää Suomen Olympiakomitealta päivitetyn hahmotuksen ja kuvauksen huippu-urheilun yhteiskunnallisen asemasta ja merkityksestä 2020-luvun Suomessa.

TYÖRYHMÄN ESITYS 12: Työryhmä esittää, että ministeriö osoittaa budjetistaan 1–2 miljoonan euron lisämäärärahan lahjakkaimpien, 18–22 -vuotiaiden nuorten urheilijoiden taloudellisen aseman helpottamiseksi ja kansainvälisen urheilu-uran luomisen vaatiman toimintaympäristön mahdollistamiseksi.

TYÖRYHMÄN ESITYS 13: Työryhmä esittää, että ministeriö osallistuu Suomen Olympiakomitean perustettavan Olympia-rahaston varainhankintakampanjaan. Rahaston tavoitteena on kerätä kolmen vuoden aikana yhteensä 45 miljoonan euron pääoma, josta 1/3 kerätään yksityisiltä lahjoittajilta, säätiöiltä ja yrityksiltä, ja 2/3 tavoitesummasta sijoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Tämän jälkeen rahasto säätiöitetään ja rahaston tuottoja käytetään urheilijan polkua ja huippu-urheiluyksikön ohjelmia tukeviin hankkeisiin.

TYÖRYHMÄN ESITYS 14: Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee johdonmukaisesti viedä käytäntöön aikaisempien työryhmämietintöjen kehittämissesityksiä lasten ja nuorten harrastetoiminnan kehittämiseksi.

TYÖRYHMÄN ESITYS 15: OKM osoittaa miljoona euroa vähävaraiseten perheiden lasten liikuntaharrastuksen tukemiseen. Ministeriö hyödyntää tuen allokoinnissa Kirkon diakoniatyön ja kuntien sosiaalitoimen asiantuntemusta.

TYÖRYHMÄN ESITYS 16: Alemman alv-kannan (10 %) säilyttäminen on erittäin merkityksellisessä asemassa liikunnan edistämistyössä. Alempaa alv-kantaa tulee jatkossa soveltaa myös sellaisiin liikuntapalveluihin, joissa pääpaino on koulutuksessa ja opetuksessa. Lisäksi tulee selvittää yleishyödyllisten yhteisöjen, esimerkiksi urheiluseurojen, mahdollisuus saada palautuksena liikuntapaikkamaksuista suoritettavat alv-kulut.

TYÖRYHMÄN ESITYS 17: Vapaaehtoisille verovapaiden kustannusten korvausten soveltamisalaa tulee järjeistää sekä matkakustannusten enimmäismäärää korottaa 5 000 euroon vuodessa. Ilmoittamisvelvollisuutta palkinnoista tulee kohtuullistaa.